

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00, 102/09 и 54/10), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2010. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2010. ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ – ДРАГАН ЧАВИЋ

Број: 03-07-6-378/11
Сарајево, 28. јуни 2012. године

САДРЖАЈ:

МИШЉЕЊЕ	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије	5
Обим ревизије.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	10

МИШЉЕЊЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Демократске партије – Драган Чавић и то: годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора одржаних у октобру 2010. године.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола. Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо обавили у складу са ревизионим стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранције да је странка поступала у складу са Законом о финансирању политичких странака и чланом 15.10 Изборног закона БиХ.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Утврдили смо да Демократска партија – Драган Чавић у извјештајном периоду није поступила у складу са одредбама члана 4. став (2), члана 6., члана 8. став (2) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Демократска партија – Драган Чавић у 2010. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона БиХ.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Демократске партије – Драган Чавић и то: годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2010. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Демократска партија – Драган Чавић остварила је укупне приходе у износу од 140.148,56 КМ¹, чија структура је дата у следећој табели:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у укупном приходу %
1	Чланарина	1.431,00	1,02%
2	Прилози физичких лица	54.153,00	38,64%
3	Прилози правних лица	24.117,49	17,21%
4	Приходи од имовине	9,05	0,01%
5	Приходи од правних лица	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона	0,00	0,00%
7	Приходи из буџета	59.662,12	42,57%
8	Остали приходи	775,90	0,55%
	Укупни приходи:	140.148,56	100,00%

У годишњем финансијском извјештају Демократска партија – Драган Чавић исказала је укупне расходе у износу од 146.271,79 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Демократска партија – Драган Чавић. Скраћени назив странке је ДП.

Демократска партија је Рјешењем број: Рп-1/09 од 10.02.2009. године уписана у регистар политичких организација код Основног суда у Бањалуци. Рјешењем број: Рп-1/09 од 31.05.2010. године извршен је упис промјене назива странке.

Сједиште политичке странке је у Бањалуци, улица Петра Кочића бр. 41.

¹ Подаци са исправљеног обрасца 3 (укупни приходи) политичке странке, који је достављен дана 13.12.2011. године.

Лица овлашћена за заступање странке су: Драган Чавић, предсједник, Момчило Новаковић и Слободан Шараба, подпредсједници и Војислав Глигић, генерални секретар.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2010. годину је Љиљана Тешић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину, организациону структуру Демократске партије – Драган Чавић чине:

- Градски одбор Бања Лука и
- 23 општинска одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су годишњи финансијски извјештај за 2010. годину и постизборни финансијски извјештај – Општи избори 2010. године Демократске партије – Драган Чавић, и то сљедећих организационих дијелова:

- Градски одбор ДП Бања Лука,
- Општински одбор ДП Требиње и
- Општински одбор ДП Србац.

Циљ ревизије је да ревизору омогући да изрази мишљење о томе да ли је Демократска партија – Драган Чавић у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

Обим ревизије финансијских извјештаја Демократске партије – Драган Чавић обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета и трошкове кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је обавила преглед годишњег финансијског извјештаја Демократске партије – Драган Чавић за 2009. годину. Након обављеног прегледа за 2009. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама да странка треба поступати у складу са одредбама члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2010. годину, утврђено је да Демократска партија – Драган Чавић није испоштовала препоруке из Извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину, односно и даље поступа супротно одредбама члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

- а) **Демократска партија – Драган Чавић прекршила је одредбе члана 6.² и члана 4. став (2)³ Закона о финансирању политичких странака.**

Демократска партија – Драган Чавић Бања Лука није у обрасцу 3-е (неновчане донације и прилози које странка није имала обавезу да плати) исказала неновчане донације у укупном износу од 3.300,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 6. Закона о финансирању политичких странака.

Демократска партија – Драган Чавић Бања Лука није у обрасцу 3-е исказала неновчану донацију физичког лица које у 2010. години странци пружало књиговодствене услуге, без накнаде. Према изјави физичког лица, вриједност књиговодствених услуга за 2010. годину износи 1.800,00 КМ.

Такође је утврђено да странка није исказала донацију правног лица у виду бесплатног кориштења пословних просторија, површине 15 м².

Према изјави предсједника Демократска партија – Драган Чавић, просторије су кориштене повремено све до 01.11.2010. године, а вриједност закупа и режијских трошкова које странка није имала обавезу да плаћа је 150,00 КМ мјесечно, односно 1.500,00 КМ за 2010. годину.

Обзиром да Демократска партија – Драган Чавић у својој документацији не посједује рачун, односно доказ о износу закупнине коју би странка платила да је имала обавезу да плати, прекршене су и одредбе члана 4. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

- б) **Демократска партија – Драган Чавић прекршила је одредбе члана 8. став (2) Закона о финансирању политичких странака.⁴**

На основу обављене ревизије финансијских извјештаја, утврђено је да је странка примила прилоге који су забрањени одредбом члана 8. став (2) Закона о финансирању политичких странака у укупном износу од 1.000,00 КМ, и то:

² Члан 6. став (1) Политичка странка дужна је водити евиденцију о својим прилозима физичких и правних лица, те издати потврду физичком и правном лицу од којег је примила прилог. Члан 6. став (2) Ако укупни износ прилога једног лица из става (1) члана 4. овог закона премашује 100,00 КМ, та уплата мора да се унесе у финансијски извјештај у складу са чланом 11. Закона о финансирању политичких странака.

³ Чланом 4. став (2) је прописано да правно лице које странци пружи услугу или прода производ мора странци да испостави рачун, без обзира на то сноси плаћање услуге или производа, односно, без обзира на то да ли је услуга пружена или производ дат без наплате.

⁴ Приватна предузећа која обављају јавне услуге на основу уговора са владом не могу финансијски помагати политичке странке.

- Демократска партија – Драган Чавић примила је прилог правног лица “Хигра“ д.о.о. Бијељина у износу од 500,00 КМ. Ова правно лице је током 2010. године имало склопљен уговор са Општином Бијељина.
- Дана 23.09.2010. године Демократска партија – Драган Чавић је примила прилог правног лица “Риал Шпед“ д.о.о. Добој Исток у износу од 500,00 КМ. Ревизијом је утврђено да је ово правно лице током 2010. године имало склопљене уговоре са Општинама Тузла, Лукавац и Тешањ.

с) Ревизијом је утврђено да је странка прекршила одредбе члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављене ревизије утврђено је да Демократска партија – Драган Чавић није водила потпуне евиденције о својим приходима и расходима и није обрасце годишњег финансијског извјештаја попунила у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Ревизијом финансијских извјештаја утврђено је да Демократска партија – Драган Чавић није успоставила потпуне књиговодствене евиденције о приходима, расходима и обавезама странке, нити је успоставила правилно благајничко пословање.

Служба за ревизију је утврдила да Градски одбор ДП није евидентирао све расходе и обавезе настале у 2010. години, тако да ни трошкови ни обавезе исказане у пословним књигама не одговарају стварном стању. Такође је утврђено да странка у пословним књигама на контима обавеза према добављачима има исказан негативан салдо. На основу конфирмација добављача и увидом у аналитичка конта трошкова и обавеза, утврђено је да странка није евидентирала трошкове у моменту настанка обавезе.

Увидом у пословне књиге и финансијски извјештај, утврђено је да је Демократска партија – Драган Чавић извршила исплате физичким лицима по рачунима за утрошено гориво у укупном износу од 8.536,44 КМ.

На основу пословне документације странке и копије рачуна на основу којих су вршене готовинске исплате са благајне, није могуће утврдити да је трошак настао у сврху обављања страначких послова. Служба за ревизију је утврдила да политичка странка није издавала налоге за службена путовања, нити да има било коју другу документацију на основу које би било могуће утврдити мјесто и сврху путовања. Такође, ревизијом је није утврђено да странка посједује возила.

Имајући у виду да странка не посједује возила, односно да нема запослене, а да је вршила исплате физичким лицима по рачунима за гориво које са пореског аспекта имају карактер личних примања, Демократска партија – Драган Чавић је била обавезна извршити обрачун пореза на доходак и припадајуће доприносе на износ од 8.536,44 КМ.

Обзиром да, у складу са пореским прописима, странка није обрачунала и платила порез на доходак и припадајуће доприносе на исплаћена средства, у пословним књигама и финансијском извјештају трошкови и обавезе по овом основу нису исказани.

Увидом у обрасце Постизборног финансијског извјештаја – Општи избори 2010. године утврђено је да је Демократска партија – Драган Чавић исказала трошкове пропаганде у укупном износу од 74.162,77 КМ, док су трошкови изборне кампање у годишњем финансијском извјештају исказани у износу од 99.123,92КМ, што указује на чињеницу да су евиденције о трошковима кампање неадекватне.

- (2) Демократска партија – Драган Чавић није у обрасцу 2 исказала податке о девизном рачуну и није правилно исказала промет остварен путем трансакционог рачуна ОО Рудо, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- ГО Демократска партија – Драган Чавић Бања Лука није у годишњем финансијском извјештају исказао девизни рачун отворен у НЛБ Развојној банци а.д. Бањалука, нити промет који је остварила у 2010. години. Увидом у пословне књиге утврђено је да је странка путем овог рачуна остварила промет улаза у износу од 5.867,49 КМ, односно промет излаза у износу од 5.867,49 КМ.
 - Ревизијом је утврђено да је почетно стање на трансакционом рачуну ОО Рудо износило 775,90 КМ, док у обрасцу 2 годишњег финансијског извјештаја странка није исказала почетно стање. Исто тако, странка је исказала промет улаза у износу од 775,90 КМ, мада путем овог трансакционог рачуна није имала прилив средстава у извјештајном периоду.
- (3) Служба за ревизију је утврдила да ДП није обрасце прилога физичких лица (образац 3.а) попунила у складу са одредбама члана 14. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Увидом у изводе са трансакционог рачуна, утврђено је да странка није правилно исказала прилоге појединих физичких лица која су дала више прилога у току 2010. године, односно странка је прилоге који су нижи од 100,00 КМ исказала на ставци прилога нижих од 100,00 КМ иако је исто физичко лице током године дало прилоге који у укупном износу прелазе 100,00 КМ.

Тако је ГО Демократске партије – Драган Чавић Бања Лука исказао прилоге физичког лица у укупном износу од 1.285,00 КМ, мада је ово физичко лице странци дало прилоге у укупном износу од 1.345,00 КМ. Прилог у износу од 60,00 КМ странка је исказала на ставци прилога прилога нижих од 100,00 КМ.

Такође, подаци о прилозима које је примио ОО Требиње су погрешно исказани у обрасцу 3.а овог одбора. Ревизијом је утврђено да је странка на ставци прилога физичких лица нижих од 100,00 КМ исказала прилоге у укупном износу од 750,00 КМ, док је од физичких лица примила прилоге ниже од 100,00 КМ у укупном износу од 480,00 КМ.

Служба је утврдила да су прилози једног физичког лица исказани за 100,00 КМ, односно другог физичког лица за 50,00 КМ мањи.

Исто тако, утврђено је да је странка у збирном износу прилога који су нижи од 100,00 КМ исказала прилоге физичког лица које је дало прилоге у укупном износу од 120,00 КМ.

Истичемо да је странка на ставци прилога нижих од 100,00 КМ требала исказати само прилоге оних физичких лица чији укупан износ током једне календарске године не прелази 100,00 КМ.

- (4) Демократска партија – Драган Чавић није у обрасцу 3-е (неновчане донације и обавезе које странка није имала обавезу да плати) исказала неновчане донације физичког и правног лица у укупном износу од 3.300,00 КМ, чиме су прекршене одредбе члана 16. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Странка је прекршила и одредбе члана 21. истог Правилника јер није исказала трошкове закупа пословних просторија у износу од 1.500,00 КМ и трошкове књиговодствених услуга у износу од 1.800,00 КМ.
- (5) Служба за ревизију је утврдила да Демократска партија – Драган Чавић није водила потпуне евиденције о својим трошковима и да подаци о трошковима у обрасцу 4-1 (режијско–административни и остали трошкови) нису правилно исказани, чиме су прекршене одредбе члана 21. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.
- Према Уговору о закупу пословних просторија које је користио ОО Требиње мјесечна закупнина за пословне просторије износила је 270,00 КМ, односно за 2010. годину 3.240,00 КМ. Увидом у образац 4-1 и пословне књиге, утврђено је да су трошкови закупнине износили 2.970,00 КМ, односно да су трошкови закупа исказани мањи за 270,00 КМ.
 - Странка није у обрасцу 4-1 ОО Србац исказала трошкове закупа у износу од 3.600,00 КМ, нити је исказала обавезе по основу закупа према физичком лицу. Наиме, на основу Уговора о закупу стамбеног простора од 26.05.2009. године ОО ДП Србац је на неодређено вријеме користио просторије у власништву физичког лица уз мјесечну закупнину у износу од 300,00 КМ.
- (6) Странка није правилно исказала трошкове пропаганде у обрасцу 4-2 (трошкови пропаганде), чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Ревизијом је утврђено да је странка у обрасцу 4-2 ОО Требиње исказала трошкове у износу од 720,00 КМ, који односе на набавку календара, односно који директно нису везани за кампању.

Такође је утврђено да је ГО ДП Бања Лука у обрасцу 4-2 исказао и трошкове закупа сала из децембра 2010. године у износу од 5.600,00 КМ, као и да је трошкове репрезентације у укупном износу за 2010. годину исказала у обрасцу трошкова пропаганде, мада су поједини трошкови настали у 2009. години а исплаћени у јануару 2010. године.

Обзиром да се у образац 4-2 уносе трошкови пропаганде, а да је Демократска партија – Драган Чавић учествовала на Општим изборима 2010. године, сматрамо да је странка у овом обрасцу требала исказати само трошкове који се односе на трошкове кампање за 2010. годину.

На основу свега наведеног, утврђено је да ни обрасци укупних прихода (образац 3) ни укупних расхода (образац 4) годишњег финансијског извјештаја нису правилно попуњени, чиме су прекршене одредбе члана 13. и члана 20. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

- (7) Служба за ревизију је утврдила да странка није исказала обавезе на дан 31.12.2010. године, чиме је прекршила одредбе члана 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Ревизијом је утврђено да Демократска партија – Драган Чавић није у обрасцу 5 исказала обавезе по основу закупнине према добављачу “Травунија“ а.д. Требиње у износу од 270,00 КМ и физичком лицу у износу од 3.600,00 КМ.

Такође је утврђено да је странка у обрасцу 5 исказала и негативан салдо обавеза према добављачима “Електропривреда РС“ и “Тргопром“, што није уобичајено према важећим рачуноводственим прописима.

Трошкови предизборне кампање

Демократска партија – Драган Чавић поступила је у складу са одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, односно у сврху изборне кампање је потрошила 74.162,77 КМ.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ политичка странка за потребе изборне кампање не смије да потроши више од 0,30 односно 0,20 КМ⁵ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Демократска партија – Драган Чавић је у сврху изборне кампање могла да потроши 753.374,53 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Демократској партији – Драган Чавић да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да поступа у складу са одредбама члана 4. став (2), члана 6., члана 8. став (2) и члана 11. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака, и то:*
 - *да обезбиједи одговарајућу документацију (рачуна) за услуге пружене странци,*
 - *да у финансијском извјештају пријављује све прилоге правних и физичких лица изнад 100 КМ,*
 - *да се не финансира забрањеним прилозима,*
 - *да води евиденције о својим приходима и расходима, и*

⁵ Члан 15.10 став (2) прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*
- *да приходе и расходе признаје у моменту њиховог настанка, а не у моменту наплате или плаћања,*
- *да трошкове кампање у својим пословним књигама евидентира, а у финансијском извјештају исказује одвојено од редовних трошкова пропаганде, и*
- *да устроји управљање готовином путем благајне и уведе обавезу вођења благајничких извјештаја на дневном нивоу уз обавезне прилоге (налог уплате и налог исплате; документа на основу којих се врше исплате путем благајне). Пословање благајне треба да се уреди тако да се разграниче дужности одобравања исплате, евиденције и исплате готовине уз претходно дефинисање висине благајничког максимума⁶.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Демократска партија – Драган Чавић није доставила примједбе на Прелиминирани извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и постизборног финансијског извјештаја – Општи избори 2010. године.

Захваљујемо се овлаштенном лицу за финансијске извјештаје Демократске партије – Драган Чавић на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Хасида Гушић – шеф Службе за ревизију

Велиборка Кењић – ревизор

Сања Чабрило – ревизор

⁶ Благајнички извјештаји се не воде, а књижења у пословним књигама се врше мјесечно. Ревизијом је утврђено да је странка кроз благајну 7/10 исплатила рачун у износу од 205,95 КМ по рн. 906/10 од 10.11.2010. године.